

Almanya’da Ana Dili Türkçe Öğretiminde Kullanılan Ders Kitaplarında Kültür Aktarımının CEFR 2020 Çerçevesinde İncelenmesi

Mustafa BOSTAN

Yüksek Lisans Öğrencisi, International Burch University, Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği, Saraybosna, Bosna Hersek; ORCID:0009-0008-2060-0106. E-posta: mustafa.bostan@stu.ibu.edu.ba

Prof. Dr. İlyas ÜSTÜNYER

Uluslararası Karadeniz Üniversitesi, Eğitim ve Beşerî Bilimler Fakültesi, Tiflis/Gürcistan; ORCID: 00000002-0107-3071. E-posta: ilyasustunyer@gamil.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Almanya’da ana dili Türkçe öğretiminde kullanılan 6., 7. ve 8. sınıf düzeyindeki Dilim serisi *Türkçe Dil ve Okuma Ders Kitaplarını* kültür aktarımı, değerler eğitimi ve CEFR 2020’de öne çıkan dilsel ve kültürel arabuluculuk açısından incelemektir. Nitel araştırma yaklaşımıyla yürütülen çalışmada doküman incelemesi kullanılmış; incelenen kitapların metinleri, görselleri, ünite başlıkları ve değerlendirme etkinlikleri belirlenen sekiz kategori (K1-K8) çerçevesinde betimsel ve içerik analizine tabi tutulmuştur. Bulgular, üç sınıf düzeyinde toplam 218 kültürel/arabuluculuk kodunun mevcut olduğunu ortaya koymuştur. En yüksek toplam frekans K8 Dilsel ve Kültürel Arabuluculuk (f=44) ile K5 Değerler, Ahlaki Unsurlar ve Toplumsal Adalet (f=43) kategorilerinde belirlenmiştir. K8’in Dilim 6’da f=13, Dilim 7’de f=14 ve Dilim 8’de f=17 düzeyinde gerçekleşmesi, üst sınıflara doğru arabuluculuk görevlerinin daha görünür hâle geldiğini göstermektedir. Buna karşılık bazı kültürel kategorilerde doğrusal bir artış bulunmamakta, dağılım ünite ve tema yapısına göre değişmektedir. Bulgular, 8. sınıfta göç, uyum, iki kültürllük ve tarihsel bellek gibi temaların daha analitik ve eleştirel görevlerle ele alındığını ortaya koymaktadır. Sonuç olarak ders kitaplarının kültür aktarımını yalnızca kültürel bilgi sunumu olarak değil; değerler, dil varlığı, kültürlerarası karşılaştırma ve anlam aktarımıyla birlikte yapılandırdığı; özellikle CEFR 2020 arabuluculuk yaklaşımının üst sınıflarda daha belirgin bir görünüm kazandığı değerlendirilmektedir.

Araştırma Makalesi

Konu: Edebiyat

Makaleye Atıf Bilgisi

Bostan, M; Üstünyer, İ. (2026). **Almanya’da Ana Dili Türkçe Öğretiminde Kullanılan Ders Kitaplarında Kültür Aktarımının CEFR 2020 Çerçevesinde İncelenmesi**. *International Journal of Social Science (IJSS Journal)*, (e-ISSN:2548-0685) Vol:10, Issue:48; s. 141-149.

DOI: 10.52096/usbd.10.48.9

Gönderim: 17.07.2026

Kabul: 21.08.2026

SYAL BİLİMLER DERGİSİ (ULUSLARARASI HAKEMLİ DERGİ)

editorusbd@gmail.com

Anahtar Kelimeler: Almanya, ana dili Türkçe öğretimi, ders kitapları, kültür aktarımı, CEFR 2020, arabuluculuk

The Examination of Cultural Transmission in Textbooks Used in Teaching Turkish as a Mother Tongue in Germany within the Framework of CEFR 2020

ABSTRACT

This study examines the *Dilim Turkish Language and Reading* Textbooks used at Grades 6, 7 and 8 in Turkish mother tongue education in Germany in terms of cultural transmission, values education, and linguistic and cultural mediation emphasized in the CEFR 2020 Companion Volume. The study was designed within a qualitative research approach and employed document analysis as the primary data collection and analysis method. Texts, visuals, unit headings and assessment activities in the three textbooks were analyzed through descriptive and content analysis within eight categories (K1-K8). The findings indicate a total of 218 cultural/mediation codes across the three grade levels. The highest overall frequencies were observed in K8 Linguistic and Cultural Mediation (f=44) and K5 Values, Moral Elements and Social Justice (f=43). K8 increased from f=13 in Grade 6 to f=14 in Grade 7 and f=17 in Grade 8, suggesting that mediation-oriented tasks become more visible at higher grade levels. By contrast, some cultural categories do not display a linear increase and vary according to unit and thematic structure. Qualitative findings further show that themes such as migration, integration, biculturalism and historical memory are addressed through more analytical and critical tasks at Grade 8. Overall, the textbooks construct cultural transmission not merely as the presentation of cultural knowledge but in relation to values, linguistic repertoire, intercultural comparison and meaning-making; CEFR 2020 mediation is particularly more prominent at the upper grade level.

Keywords: Germany, Turkish mother tongue education, textbooks, cultural transmission, CEFR 2020, mediation

1. GİRİŞ

Dil, yalnızca iletişimi sağlayan bir araç olmanın yanı sıra bir toplumun tarihini, değerlerini, yaşam biçimini ve kültürel birikimini kuşaktan kuşağa taşıyan temel unsurlardan da biridir (Aksan, 1977). Bu nedenle ana dili öğretimi de yalnızca dil bilgisi ve temel dil becerilerinin geliştirilmesiyle sınırlı olmayıp bireyin kültürel kimliği, aidiyeti ve estetik dünyasıyla ilişkili bütüncül bir süreç olarak ele alınmaktadır (Demirel, 2012).

Göç ortamında yetişen çocuklar açısından bu işlev daha belirgin hâle gelmektedir. Almanya’da yaşayan Türk kökenli çocuklar, aile ve yakın çevrede Türkçeyle; okul ve toplumsal yaşamda ise

ağırlıklı olarak Almancayla karşılaşmaktadır (Yavascan, Üstünyer, 2026). Bu çok dilli ve çok kültürlü ortam, ana dilinin korunması ve geliştirilmesinde okul temelli Türkçe öğretiminin ve kullanılan ders materyallerinin önemini artırmaktadır (Bostan, Üstünyer, 2024). Ders kitapları, öğrencilerin Türkçeyle sistemli biçimde karşılaşmasının yanı sıra kök kültür ile yaşadıkları toplumdaki kültürler arasında ilişki kurmalarını da destekleyebilecek temel materyallerdendir.

CEFR 2020 Companion Volume, dil öğrenimini yalnızca dört temel dil becerisi çerçevesinde ele almamakta; arabuluculuk (mediation), çok dillilik ve çok kültürlülük gibi boyutları daha görünür hâle getirmektedir (Council of Europe, 2020). Arabuluculuk, bireyin bir metni veya bilgiyi yalnızca aktarması değil, anlamın kurulmasını kolaylaştırması, içeriği yeniden yapılandırması ve farklı dilsel/kültürel bağlamlar arasında köprü kurmasıyla ilişkilidir. North ve Piccardo (2016) da arabuluculuğun bilgi aktarımı, anlam oluşturma ve iletişimi kolaylaştıracak biçimde içeriği uyarlama gibi süreçleri kapsadığını vurgulamaktadır.

Yurt dışındaki Türk çocuklarına yönelik ders kitapları üzerine yapılan çalışmalar bu kaynaklarda genel olarak kültürel öğeler, değerler, söz varlığı, metinlerarasılık ve kültürlerarası iletişim vb. boyutlara odaklanıldığını ortaya koymaktadır. Bu bağlamda Çelik ve Gülcü (2016) yurt dışındaki Türk çocuklarına yönelik ders kitaplarını öğretmen görüşleri açısından değerlendirirken, Çelik (2017) bu kitapların dil ve kültür öğretimindeki işlevini ele almıştır. Göçmenler ve Açık (2021) Türkçe ve Türk Kültürü ders kitabını CEFR’deki kültürel kategoriler açısından değerlendirmiş; Katı ve Baş (2023) ise söz varlığı unsurlarını incelemiştir. Bu çalışmalar önemli bir birikim oluşturmakla birlikte, Almanya’da 6., 7. ve 8. sınıf düzeylerinde kullanılan ders kitaplarının kültür aktarımını sınıf düzeyleri arasında karşılaştırmalı olarak ve CEFR 2020 arabuluculuk boyutunu da içerecek biçimde ele alan çalışmalar sınırlıdır.

Bu araştırmanın amacı, Almanya’da ana dili Türkçe öğretiminde kullanılan *Dilim 6*, *Dilim 7* ve *Dilim 8* ders kitaplarında kültür aktarımı ve arabuluculuk öğelerinin dağılımını ortaya koymak ve bunların sınıf düzeylerine göre nasıl farklılaştığını incelemektir. Bu doğrultuda kültürel kategorilerin frekans dağılımları, öne çıkan kültürel temalar ve CEFR 2020 kapsamındaki dilsel/kültürel arabuluculuk görevlerinin gelişimsel görünümü değerlendirilmiştir.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Kültür Aktarımı ve Ders Kitapları

Ana dili, kültürel belleğin kuşaklar arasında taşınmasında temel araçlardan biridir. Ders kitapları ise dilsel girdiyi seçme ve düzenleme işlevlerinin yanı sıra tarihsel miras, edebî ürünler, aile ve toplum ilişkileri, günlük yaşam, değerler, söz varlığı ve kültürlerarası karşılaşmalar gibi unsurları öğrenciye sunar. Bu nedenle ders kitabındaki kültürel içerik yalnızca bilgi aktarımı bakımından değil, öğrencinin kültürel kimliği ve yaşadığı çok kültürlü çevreyle ilişki kurabilmesi bakımından da önemlidir.

Bu çalışmada kültür aktarımı şu sekiz analitik kategori altında değerlendirilmiştir: K1 Tarihsel Bellek ve Somut Miras; K2 Edebî ve Estetik Unsurlar; K3 Aile, Toplum ve Sosyal İlişkiler; K4 Günlük Yaşam, Mutfak ve Maddi Kültür; K5 Değerler, Ahlaki Unsurlar ve Toplumsal Adalet; K6 Dil Varlığı, Atasözleri ve Deyimler Yoluyla Kültürel Kimlik Aktarımı; K7 Kültürlerarası Karşılaştırma ve İki Kültürlülük; K8 Dilsel ve Kültürel Arabuluculuk. Bu kategoriler, ders kitaplarındaki kültür aktarımının maddi ve manevi boyutlarını aynı analiz çerçevesinde izlemeye olanak sağlamaktadır.

2.2. CEFR 2020 ve Dilsel/Kültürel Arabuluculuk

CEFR 2020’de arabuluculuk, öğrencinin hazır bir mesajı bir dilden diğerine aktarmasından daha geniş bir süreç olarak tanımlanmaktadır. Metni açıklama, özetleme veya dönüştürme; başkalarının anlam oluşturmaya yardımcı olma; farklı bakış açıları arasında ilişki kurma ve çok dilli/çok kültürlü ortamlarda iletişimi kolaylaştırma bu çerçevenin temel görünümlerindendir (Council of Europe, 2020; North & Piccardo, 2016). Almanya’daki Türk çocuklarının iki dilli ve iki kültürlü yaşamı düşünüldüğünde, Türkçe ders kitaplarında bu tür görevlerin bulunması ana dili öğretimini kültürlerarası iletişimle ilişkilendirmesi bakımından önem taşımaktadır.

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma nitel araştırma yaklaşımı doğrultusunda doküman incelemesiyle yürütülmüştür. Nitel araştırma, olguların kendi bağlamları içerisinde bütüncül ve ayrıntılı biçimde incelenmesine ve anlamlandırılmasına dayanan bir araştırma yaklaşımıdır (Yıldırım & Şimşek, 2016). Doküman incelemesi,

araştırma konusu hakkında bilgi içeren yazılı ve görsel materyallerin sistematik biçimde incelenmesine dayanmaktadır (Bowen, 2009; Yıldırım & Şimşek, 2016). Ders kitaplarının doğal hâlleriyle incelenebilmesi ve aynı analitik çerçeve doğrultusunda karşılaştırılabilmesi nedeniyle bu yöntemin araştırmanın amacıyla uyumlu olduğu düşünülmüştür.

3.2. Veri Kaynağı ve Örneklem

Araştırmanın veri kaynağını yurt dışındaki Türk çocuklarının ana dili eğitimi için kullanılan Dilim serisi oluşturmaktadır. Örneklem belirlenirken amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır (Patton, 2015). İnceleme kapsamına *Dilim 6: Türkçe Anadil Dersleri 6*, *Dilim 7: Dilim Türkçe Dil ve Okuma Kitabı* ve *Dilim 8: Türkçe Anadil Dersleri 8* alınmıştır. Kitapların Almanya bağlamında ana dili Türkçe öğretiminde kullanılması ve 6-8. sınıf düzeyleri arasında karşılaştırma yapılmasına olanak sağlaması temel ölçütlerdir.

3.3. Verilerin Toplanması ve Analizi

Kitaplardaki metinler, görseller, ünite başlıkları ve değerlendirme etkinlikleri sistematik biçimde taranmıştır. Veriler K1-K8 kategorileri doğrultusunda kodlanmış; betimsel analiz ve içerik analizi birlikte kullanılmıştır. Betimsel analiz, elde edilen verilerin önceden belirlenen temalar doğrultusunda düzenlenmesi, özetlenmesi ve yorumlanmasına dayanan bir analiz yaklaşımıdır (Yıldırım & Şimşek, 2016). İçerik analizi ise verilerdeki kavram, tema ve örüntülerin kodlama yoluyla sistematik biçimde ortaya çıkarılmasını amaçlayan bir analiz sürecidir (Yıldırım & Şimşek, 2016). Kodlanan öğelerin sınıf düzeylerine göre frekansları belirlenmiş ve karşılaştırmalı tablolar oluşturulmuştur. Sayısal dağılımlar, kitaplarda yer alan metin ve etkinliklerin nitel özellikleriyle birlikte yorumlanmıştır. Araştırmanın izlenebilirliğini artırmak amacıyla aynı kodlama çerçevesi üç kitapta da korunmuş, değerlendirmeler örnek metin ve etkinliklerle somutlaştırılmıştır.

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

Üç ders kitabında K1-K8 kategorileri kapsamında toplam 218 kod belirlenmiştir. Genel dağılım, kültür aktarımının sınıf düzeylerine göre tek yönlü bir artış göstermediğini; bazı kategorilerin ünite ve tema yapısına bağlı olarak dalgalandığını, buna karşılık dilsel ve kültürel arabuluculuğun üst sınıflarda daha görünür hâle geldiğini göstermektedir.

Kategori	Dilim 6	Dilim 7	Dilim 8	Toplam
K1	5	11	9	25
K2	6	1	3	10
K3	7	9	7	23
K4	7	5	9	21
K5	12	16	15	43
K6	18	11	9	38
K7	6	3	5	14
K8	13	14	17	44
Toplam	74	70	74	218

Tablo 1. K1-K8 kategorilerinin sınıf düzeylerine göre frekans dağılımı.

4.1. Kültürel Kategorilerin Sınıf Düzeylerine Göre Dağılımı

Tablo 1'e göre *Dilim 6*'da K6 (f=18), K8 (f=13) ve K5 (f=12) öne çıkmaktadır. *Dilim 7*'de en yüksek değerler K5 (f=16) ve K8'de (f=14), *Dilim 8*'de ise K8 (f=17) ve K5'te (f=15) görülmektedir. Üç kitap birlikte değerlendirildiğinde en yüksek toplam frekans K8'de (f=44; %20,2), ardından K5'te (f=43; %19,7) ve K6'da (f=38; %17,4) belirlenmiştir. En düşük toplam frekans ise K2'de (f=10; %4,6) görülmektedir.

Bu dağılım, serinin kültür aktarımında yalnızca tarihsel ve somut kültür öğelerine dayanmadığını; değerler, dil varlığı ve anlam aktarımı gibi daha işlevsel boyutların da güçlü biçimde yer aldığını göstermektedir. K5'in her üç sınıf düzeyinde yüksek görünürlüğe sahip olması, değerler ve toplumsal adalet temalarının serinin süreklilik gösteren bileşenlerinden biri olduğunu düşündürmektedir. Değerlerin Türkçe ve Türk Kültürü ders kitaplarındaki görünürlüğüne ilişkin bulgular, ilgili alan yazında da ders kitaplarının değer aktarımındaki rolüne dikkat çeken çalışmalarla ilişkilendirilebilir (Çetin et al., 2024).

4.2. Arabuluculuk (K8) Becerisinin Kademeli Görünürlüğü

Araştırmanın dikkat çekici bulgularından biri K8 Dilsel ve Kültürel Arabuluculuk kategorisinin sınıf düzeyi yükseldikçe artmasıdır. K8 frekansı *Dilim 6*'da 13, *Dilim 7*'de 14 ve *Dilim 8*'de 17'dir.

Nicel artış sınırlı olmakla birlikte düzenlidir. Nitel inceleme, bu değişimin yalnızca kod sayısında değil, görevlerin karmaşıklığında da görüldüğünü ortaya koymaktadır.

Dilim 6'da arabuluculuk daha çok bir metindeki anlamı aktarma ve kültürel unsurları açıklama düzeyinde görünürken, üst sınıflarda farklı bakış açılarını karşılaştırma, metni başka bir biçime dönüştürme ve iki dilli/iki kültürlü bağlamlarda anlamı yeniden yapılandırma gibi görevler öne çıkmaktadır. *Dilim 8*'de şiiri düzyazıya dönüştürme, farklı metinler arasında karşılaştırma yapma, mülakat içeriğini analiz etme ve dilsel kullanımları değerlendirme gibi etkinlikler daha karmaşık arabuluculuk pratiklerine işaret etmektedir. Bu görünüm, CEFR 2020'nin arabuluculuğu anlam oluşturma ve iletişimi kolaylaştırma süreci olarak ele alan yaklaşımıyla örtüşmektedir (Council of Europe, 2020; North & Piccardo, 2016).

4.3. Kültürlerarası Karşılaştırma, Dil Varlığı ve Kimlik

K6 ve K7 kategorilerinde doğrusal bir gelişim görülmemektedir. K6 frekansları 18, 11 ve 9; K7 frekansları ise 6, 3 ve 5 olarak belirlenmiştir. Bu nedenle bu kategorilerde sınıf düzeyi yükseldikçe nicel bir artıştan söz etmek yerine, ünitelerin konu ve metin seçimine bağlı bir dağılım olduğu söylenebilir. Bununla birlikte 8. sınıf kitabında göç, uyum, iki kültürlülük ve tarihsel bellek gibi konuların daha analitik amaçlarla ele alınması, nicel frekansın tek başına kültürel içeriğin niteliğini açıklamadığını göstermektedir.

Dil varlığı bakımından atasözü, deyim ve kalıp sözlerin kültürel anlamın taşınmasında işlevsel olduğu görülmektedir. Katı ve Baş (2023), Türkçe ve Türk Kültürü ders kitaplarındaki söz varlığı unsurlarının kültür aktarımı açısından önemini ortaya koymaktadır. Kültürlerarası karşılaştırma boyutunda ise öğrencinin yalnızca Türk kültürünü tanıması değil, yaşadığı toplumla kök kültür arasında ilişki kurabilmesi önem kazanmaktadır. Özdemir ve Baş'ın (2022) iki dilli çocuk kitapları üzerine bulguları da farklılıklar ve birlikte yaşama temalarının iki dilli öğrenciler açısından taşıdığı öneme işaret etmektedir.

4.4. Genel Değerlendirme

Bulgular bütüncül olarak değerlendirildiğinde, *Dilim* serisinin kültür aktarımını tek bir kültürel alanla sınırlamadığı görülmektedir. Tarihsel miras, edebî unsurlar, aile ve toplum ilişkileri, günlük yaşam, değerler, dil varlığı ve kültürlerarası karşılaştırma farklı yoğunluklarda bir arada bulunmaktadır. Bunun yanında K8'in toplamda en yüksek frekansa ulaşması ve 6. sınıftan 8. sınıfa doğru düzenli biçimde artması, kültür aktarımının giderek daha fazla anlam oluşturma, dönüştürme

ve kültürler arasında ilişki kurma görevleriyle bütünleştiğini göstermektedir. Bu bulgu, CEFR 2020'nin çok dilli ve çok kültürlü bireyi yalnızca dil kullanan değil, anlamın ortaklaşa kurulmasına katkıda bulunan sosyal bir aktör olarak ele alan yaklaşımı açısından önemlidir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmada Almanya'da ana dili Türkçe öğretiminde kullanılan 6., 7. ve 8. sınıf Dilim ders kitapları kültür aktarımı ve CEFR 2020 arabuluculuk yaklaşımı çerçevesinde karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Üç kitapta toplam 218 kültürel/arabuluculuk kodu belirlenmiş; en yüksek toplam frekansların K8 Dilsel ve Kültürel Arabuluculuk ile K5 Değerler, Ahlaki Unsurlar ve Toplumsal Adalet kategorilerinde toplandığı görülmüştür.

Araştırmanın temel sonuçlarından biri, arabuluculuk kategorisinin sınıf düzeyleri boyunca 13'ten 14'e ve 17'ye yükselmesidir. Bulgular da üst sınıflarda öğrenciden yalnızca kültürel bilgiyi tanınmasının değil, metni dönüştürmesinin, farklı bakış açılarını karşılaştırmasının ve iki dil/kültür arasında anlam ilişkileri kurmasının daha fazla beklendiğini göstermektedir. Buna karşılık K6 ve K7 gibi bazı kategorilerde doğrusal bir artış bulunmaması, kültür aktarımının sınıf düzeyinden çok ünite ve metin tercihleriyle de ilişkili olduğunu ortaya koymaktadır.

Bu sonuçlardan hareketle yurt dışındaki Türk çocuklarına yönelik ders materyallerinde kültürel miras ve değer aktarımının yanı sıra öğrencilerin iki dilli ve iki kültürlü yaşam gerçekliklerini dikkate alan arabuluculuk etkinliklerine sistematik biçimde yer verilmesi önerilebilir. Üst sınıflarda metin dönüştürme, özetleme, farklı görüşleri ilişkilendirme ve kültürlerarası karşılaştırma görevleri çeşitlendirilebilir. Ayrıca gelecekte yapılacak araştırmalarda farklı yayınevleri ve sınıf düzeylerindeki Türkçe ders kitapları aynı çerçevede karşılaştırılabilir; ders kitabı bulguları öğretmen ve öğrenci görüşleriyle desteklenebilir.

KAYNAKÇA

- Aksan, D. (1977). Her yönüyle dil: Ana çizgileriyle dilbilim. Türk Dil Kurumu.
- Bostan, T., & Üstünyer, İ. (2024). Köln'deki Türk kültür ve sanat derneklerinin Türkçeye ve Türk kültürüne katkılarının analizi. *International Journal of Social Sciences*, 8(35), 249–272. <https://doi.org/10.52096/usbd.8.35.13>

- Bowen, G. A. (2009). Document analysis as a qualitative research method. *Qualitative Research Journal*, 9(2), 27–40.
- Council of Europe. (2020). Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment – Companion volume. Council of Europe Publishing.
- Çelik, Y. (2017). Yurt dışındaki Türk çocuklarına Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitapları üzerinde bir değerlendirme. *Uluslararası Türkoloji Araştırmaları ve İncelemeleri Dergisi*, 2(1), 21–33.
- Çelik, Y., & Gülcü, İ. (2016). Yurtdışında kullanılan Türkçe ve Türk Kültürü ders kitaplarının öğretmen görüşleri açısından değerlendirilmesi. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(2), 287-296.
- Çetin, A., Kıvrak, N., Yalçın, Z., & İpek, O. (2024). Türkçe ve Türk Kültürü ders kitaplarındaki metinlerin kök değerler açısından incelenmesi. *Uluslararası Etnopedagoji Dergisi*, 4(2), 66–81.
- Demirel, Ö. (2012). *Yabancı dil öğretimi*. Pegem Akademi.
- Göçmenler, H., & Açık, F. (2021). Türkçe ve Türk Kültürü (4-5. Sınıf) ders kitabının Avrupa Ortak Çerçeve Metni'ndeki kültürel kategorilere göre değerlendirmesi. *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 27, 144–174.
- Katı, T. N., & Baş, B. (2023). Türkçe ve Türk Kültürü ders kitaplarının söz varlığı unsurları üzerine bir araştırma. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(2), 689–706.
- North, B., & Piccardo, E. (2016). Developing illustrative descriptors of aspects of mediation for the Common European Framework of Reference (CEFR): *A Council of Europe project. Language Teaching*, 49(3), 455–459.
- Özdemir, G., & Baş, B. (2022). İki dilli çocuk kitaplarının Türkçe ve Türk Kültürü dersi öğretim programı temaları açısından incelenmesi: TEDA Projesi örneği. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 11(4).
- Patton, M. Q. (2015). *Qualitative research & evaluation methods* (4th ed.). SAGE.
- Yavascan, N. ve Ustunyer, I. (2026). A Comparison of Textbooks Used in Teaching Turkish as a Mother Tongue in Germany in the Context of Bilingualism: The Case of Sen ve Ben and Benim Türkçem. *Silkway Social Science Journal (SSS Journal)*, 2(3), 27-37. <https://doi.org/10.5281/zenodo.22642320>
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. Seçkin.